

перевищенням темпів зростання державного боргу над темпами росту ВВП та високої його частки у складі ВВП, зниження курсу національної валюти відносно іноземних валют, що спричинило до зростання розміру боргу в національній валюті.

Виходячи з цього, слід зазначити, що згідно з чинним законодавством України, а саме Бюджетним Кодексом України [1], державний борг - загальна сума заборгованості держави, яка складається з усіх випущених і непогашених боргових зобов'язань держави, включаючи боргові зобов'язання держави, що вступають у дію в результаті виданих гарантій за кредитами, або зобов'язань, що виникають на підставі законодавства або договору.

Державний борг поділяється на внутрішній борг та зовнішній.

Внутрішній борг - сукупність зобов'язань держави перед резидентами (заборгованість держави всім громадянам, які тримають внутрішні державні облигації).

Зовнішній борг - сукупність боргових зобов'язань держави, що виникли в результаті запозичення держави на зовнішньому ринку.

Зазначене вище стало основою для вибору теми наукового дослідження і визначило її актуальність.

Кожна держава, бажаючи найефективніше використати свої фінансові ресурси, активізувати підприємницьку діяльність, намагається залучити додатковий капітал, що є передумовою виникнення державного боргу. Невміння держави жити на власні кошти є основною причиною виникнення, а невміння використовувати залучені фінансові ресурси - зростання державного боргу [2, С.147].

Щодо основних проблем виникнення дефіциту грошових коштів у державі слід віднести такі причини [3]:

- перевищення темпів зростання державних видатків над темпами зростання державних доходів;
- вплив політичних бізнес-циклів (надмірне збільшення державних видатків напередодні виборів з метою завоювання популярності у виборців);
- відсутність чіткої фінансової стратегії уряду яка повинна бути спрямована на перспективне підвищення стабільності Державного бюджету, національної валюти, економіки в цілому;
- інфляційні процеси.

Шляхами подолання цієї проблеми (зменшення державного боргу України) можуть бути: використання запозичених коштів для фінансування збільшення виробничих потужностей, валютні надходження від експорту, збільшення власних доходів держави [4, с.168].

Список використаних джерел:

1. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс]: закон України від 08.07.2010 № 2456-УІ. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>.
2. Мних А. М. Сучасні способи оптимізації боргової політики України для оздоровлення економіки / А. М. Мних // Облік і фінанси АПК. - 2010. №4. С. 147-149.
3. Каралка О. Управління державним боргом України / О. Каралка [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.stelmaschuk>. тійоі^етеУson: lerepсе/аппоипсед-п1еtеl-соnference/оп:Гегепсіа-3-02-2012/49-агіс lе-оп lerepсіа-23-02-2012/171-2012-03-27-18-59-29.р1тl.
4. Управління державним боргом: Навч. посіб. - Прутська О.О., Сьомченков О.А., Гарбар Ж.В., Губанова Л.І., Руденко В.В./за заг.ред. Прутської О.О. - К.: Центр учбової літератури, 2010. - 216с.

ФОНДИ БАНКІВСЬКОГО УПРАВЛІННЯ

Ходзінська Ольга Юріївна, студент навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри господарсько-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ *Пожидаєва М.А.*

Питання фондів банківського управління набули актуальності лише нещодавно. Точніше сказати проблемні аспекти, які зачіпаються проектом Закону України «Про фонди банківського управління», існують вже давно, та вони не мали якихось реальних шляхів їх подолання. Тому було запропоновано створення базового законодавчого акту, що врегульовуватиме правові основи створення та діяльності фондів банківського управління.

Розроблений проект Закону спрямований на подальше розширення можливостей соціального забезпечення населення України, поширення досвіду спорудження житла за рахунок залучених коштів, а також досвіду використання механізмів та випробуваннях моделей недержавного пенсійного забезпечення.

Передбачається існування трьох видів фондів банківського управління: пенсійних (з метою пенсійних виплат), дитячих (з метою цільових виплат вигодонабувачам - дітям) та житлових (з метою цільових виплат на отримання житла).

Розширення діяльності фондів банківського управління планується шляхом створення нового його виду - житлового фонду банківського управління (ФБУ) як способу накопичення коштів його учасниками для придбання житла або інвестування будівництва житла учасниками ФБУ. Проблема створення в Україні надійного і дієвого механізму житлових накопичень обговорюється вже понад 15 років і з кожним роком стає все більш нагальною. Адже всі добре розуміють, що без сплати власними коштами першого внеску на рівні 20-40% від вартості житла громадянин практично немає можливості скористатись банківськими іпотечними кредитами або стати учасником державних програм підтримки придбання житла населенням. Саме запровадження такого дієвого механізму як фонди банківського управління, надійність та ефективність якого перевірена багаторічним успішним досвідом роботи, дозволить зрушити з місця питання житлових накопичень та додатково створити і авантажити потужності в будівельній та суміжних виробничих галузях України [1].

Також чітко врегульовано питання винагороди за управління активами ФБУ, а саме вона буде утримуватися за:

- проведення довірчих операцій;
- переведення коштів вигодонабувача ФБУ до іншого ФБУ;
- виплату коштів у зв'язку з достроковим розірванням договору довірчого управління.

- вигодонабувачу ФБУ довідок, не передбачених Правилами ФБУ. [2, с.16-17].

Запропоновані зміни до законодавчих актів України стосуються розширення можливостей застосування механізмів залучення коштів юридичних та фізичних осіб до фондів банківського управління, їх накопичення та збереження, довірчого управління цими коштами з наступним спрямуванням на будівництво житла, посилення захисту майнових прав учасників, а також підвищення рівня соціального захисту неповнолітніх та осіб похилого віку.

Але даний законопроект не можна проаналізувати лише з однієї позитивної сторони. Вивчаючи його, можна знайти й деякі недолки, адже він фактично звільняє діяльність банків у зв'язку зі створенням та управлінням фондів банківського управління від державного нагляду та контролю. Так, не передбачена їхня державна реєстрація, єдина методика розрахунку вартості чистих активів.

Загалом даний законопроект не створює механізмів захисту громадян від зловживань з боку недобросовісних банків. Неврегульованим є також питання контролю за збереженням та належним використанням активів фондів, відповідальності ФБУ та його посадових осіб.

На мою думку, не дивлячись на деякі прогалини, без яких неможливе жодне нове впровадження, даний законопроект все ж таки має право на своє існування. Адже посиляться захист найбільш незахищених верств населення - громадян похилого віку і неповнолітніх, та вирішиться питання щодо забезпечення громадян житлом.

Передбачені законопроектом норми поряд з їх соціальною спрямованістю забезпечать, з урахуванням ефекту макроекономічного мультиплікатора, зростання додаткових надходжень до Державного і місцевих бюджетів та до публічних цільових позабюджетних соціальних фондів.

Список використаних джерел:

1. Другов О. Необхідність та шляхи створення в Україні спеціалізованих банків / О. Другов // Банківська справа. — 2005. — № 4. — С. 47—53.
2. Проект Закону України «Про фонди банківського управління» // Відомості Верховної Ради України від 12.12.2012 р.